

Anatomia humana

EL MANUSCRIT VOYNICH I ELS 58

Jorge Bello

Enigmàtic, el manuscrit es manté tancat: encara ningú no ha sabut esbrinar en quina llengua està escrit, ni quin missatge s'hi amaga, ni què són les il·lustracions, ni qui n'és l'autor.

El Manuscrit Voynich és un misteri apassionant, tal vegada obsessiu, per especialistes en criptografia (la ciència de desxifrar missatges codificats), i per lingüistes, i per experts en textos de l'Edat Mitjana.

Les proves fetes amb carboni radiactiu indiquen que les 234 pàgines del manuscrit corresponen a un punt de la història que cal situar entre l'any 1404 i el 1438. Aquestes pàgines són de vitella, és a dir, fetes amb pell de moltó o de vedell, adobades de tal manera que queda un material de més bona qualitat que el pergamí.

Les tintes que l'autor va fer servir per les il·lustracions també són de primera qualitat. La majoria són dibuixos de plantes, i sembla per tant que fos un herbari, però hi ha un bon grapat de plantes aquí dibuixades que no corresponen a cap planta coneguda.

Perdut durant molt de temps, el va trobar un antiquari polonès en 1912, i el

va comprar sense saber que un segle més tard encara continuaria el manuscrit sumit en el misteri de l'allò enigmàtic.

És un tresor que actualment es conserva a la Biblioteca Beinecke, de la Universitat de Yale, als Estats Units. Ara, però, en aquest mes de febrer, comença la delicada tasca de fer-ne una edició facsímil per tal que aquest manuscrit estigui a l'abast de la mà de més especialistes, i de curiosos. L'encàrrec per aquesta feina l'ha guanyat l'editorial Siloé, de Burgos, ben coneguda per l'alta qualitat de les seves edicions.

❖ **EL TEXT D'AQUEST ENIGMÀTIC** document està escrit amb un alfabet desconegut: cap grafema (diguem-ne, cada lletra) no correspon a cap grafema de cap idioma conegut, passat o present. Per això, tot i que està mirat i ben mirat, i prou estudiat, ningú no ha pogut desxifrar què diu el manuscrit, ni tan sols aproximadament.

El desconcert és general. I fins a tal punt arriba el desconcert que ja diuen que el gran secret d'aquest manuscrit és

Enigmes que diuen que no cal entendre-ho tot amb el laberint de la raó, perquè n'hi ha que només s'enten amb el cor i el sentit comú

que no amaga cap secret, i que és possible que un impostor, prou espavilat i amb prou mitjans tècnics i econòmics, hagi fet aquest manuscrit per mirar de vendre'l com si fos quelcom de misteriós que amaga secrets transcendents.

Per recolzar aquesta hipòtesi hi ha un

fet notable: les planes del manuscrit són massa netes. Hem de tenir present que una característica de les pàgines dels manuscrits medievals és que tenen taques, correccions, imperfeccions pròpies d'una feina feta a mà. Però el Manuscrit Voynich no en té cap, d'errades o correccions, i per tant sembla massa perfecte.

Tanta perfecció fa que els especialistes sospitin que es tracta d'una obra sense contingut real, només un engany, una estafa per a un comprador ingenu i ric del segle XV, segurament un rei, o un noble, o tan sols un home ric i poderós. Es veu que en aquesta matèria, cinc segles més tard, res no ha canviat.

I si parlem d'enigmes que en realitat no amaguen cap secret, sinó tan sols la voluntat erràtica i vulnerable, però constant i decidida, ferma, de cercar vés a saber què, vet aquí que aquest servidor, que estima Menorca amb una estimació difícil d'entendre, i que hi va deixar quelcom de valuosos que algun dia, prest, anirà a buscar, i vés a saber si no s'hi queda, avui fa 58 anys.

Lefemèride, l'aniversari d'aquest natalici de 1958, potser no despertarà passions. Però sí que despertarà, només en les persones que hi siguin susceptibles, una urticària, quelcom de pruriginós, una pruija que obliga a gratar-se per mirar de trobar-hi la calma. I amb això ja en tinc prou.

bello.cat/jordibell@gmail.com

Es racó d'en Cambreta

TOCAR MARE

Gustau Juan Benejam

Si qualque cosa ha caracteritzat la trajectòria política de l'actual president del govern en funcions Mariano Rajoy no ha estat, precisament, el sortir a camí als problemes per tal de fer-los front, sinó més tost esperar amb envejable paciència i constància que els problemes es resolguessin tot sols o es podriessin per ells mateixos o, assegut a la vorera del camí, esperar que els contrincants polítics desfilassin derrotats davant seu sense ell ni haver presentat batalla; i val a dir que prou vegades n'ha sortit.

A les darreres setmanes i mentre segueix mantenint el joc de nervis amb els seus competidors per veure qui es fa amb la presidència del govern, dos fets li han sortit a camí, un els escàndols de corrupció de l'empresa Acuamed i l'esclat del seu propi partit a València, i l'EPA, l'enquesta de població activa de darrer trimestre de 2015.

És mal de fer saber com li afectaran els nous escàndols de corrupció i com seran d'hàbils els seus oponents per beneficiar-

se'n, quin preu polític, en definitiva, n'haurà de pagar, si és que en paga cap.

De l'enquesta de població activa, poques sorpreses: augmenta la població ocupada i disminueixen els aturats. Dit així, molt senzill: hi ha quasi mig milió d'aturats menys que fa quatre anys, però també n'hi ha molts més d'ocupats temporals i per hores; hi ha més persones fent feina, encara que sigui unes poques hores cada setmana, però aquesta augment és més baix que la de la disminució de l'atur, la diferència és de dos-cents mil.

❖ **EN DEFINITIVA**, esteim acabant de donar la volta al cicle de la crisi, però no per arribar al lloc de partida sinó a un de diferent, ja molt repetit: la riquesa es concentra cada vegada en més poques mans i augmenta de manera escandalosa el nombre de persones que ha perdut la seua estabilitat i seguretat econòmica i, en definitiva, la seua autonomia i llibertat reals; i el poder real es fa en fora dels organismes polítics i del control democràtic: el vot, la voluntat dels ciutadans perd força.

Les grans empreses i la UE demanen un govern estable, capaç de seguir amb les reformes, és a dir amb les retallades, independentment d'allò que s'hagi

«El cas és que la política ha estat envaïda per l'economia, que és una zona lliure de democràcia.» (Yanis Varoufakis)

promés a la recent campanya electoral. També es demana una retallada del dèficit públic, que en aquests darrers quatre anys no ha fet més que augmentar: durant el 2016 s'hauran de seguir recaptant dels mercats molts de millers de milions de deute públic.

I com a mostra de la nova situació, al diari digital El Món, de dia 29 de gener passat, hi llegiem unes paraules d'Isidre Fainé, president de CaixaBank, l'empresa

financera successora de l'antiga Caixa de Pensions, La Caixa: «Jo no truco als polítics, els polítics em truquen a mi i jo els atenc amablement»

Pot sorprendre la simplicitat de la frase, però qui vol floccar, o simplement sobreviure dins el sistema ha d'anar a tocar mare, on toca. L'economista i efímer ministre d'Economia grec Yanis Varoufakis ho resumia així: «El cas és

que la política ha estat envaïda per l'economia, que és una zona lliure de democràcia.»

Si cerquem al «Diccionari Català-Valencià-Balear» la paraula «mare» trobarem: «6: nom de diverses coses que es consideren com a base, origen o principi d'altres» i també «8: En el joc de conillets, cuit o altres jocs de moviment, lloc d'on parteix el qui en calça i on poden salvar-se els qui no han estat agafats; tocar mare: arribar al dit lloc per salvar-se els jugadors; fig. comparèixer a un determinat lloc on ens esperaven, on calia o convenia anar.»